

קצת מבוא לענייני עיקר וטפל פרק כ"ד מזרכין

כדי להצין טפי במחלוקת זו, נעיין צדינים אחרים מחוץ להלכות
צרכות שיש בהם מעין "עיקר וטפל" –

א) גמרא עבודה זרה (ריש לח.) – צענייני צישול עכו"ם
"אמר רב שמואל בר יצחק ... כל הנאכל
... עובדי כוכבים" [4 שורות]

"אמר רב אסי ... קמ"ל קימחא עיקר"
תוס' עבודה זרה (ריש ד"ה דגים), עד " ... מחמת
מלחם" [5 שורות]

ב) גמרא מנחות – צענייני מזוזה, כשיש כמה פתחים לחדר א'
(לג.) "דאמר רב יהודה ... אחר הרגיל" [2]
שורות], וברש"י

(ריש לד.) "האי אינדרונא ... דרגיל בחד",
וברש"י

שולחן ערוך ורמ"א – יורה דעה (סי' רפ"ו סעיף
י"ח)

• מה נוסף לך בהצנת שיטות הראשונים הפא בגדר "עיקר
וטפל" צענייני צרכות?

ועכשיו לדינא, ולהוסיף צעומק ההצנה –

שלחן ערוך ורמ"א (סי' רי"ב סעיף א')

מגן אברהם (שם, סעיפים קטנים א', ד')

וע"ע –

חידושי ר' אריה לייב מאלין (חלק א' סי' א')

גמרא (סוף לה: – לו.), "אלא דקא שתי ליה ע"י
אניגרון ... ובולע"

תוס' רבינו יהודה (לו. ד"ה פשיטא)

טור – אורח חיים (סי' ר"ב סעיף ד')

הנה נעיין צסוגיות העיקריות של "עיקר וטפל" –

משנה (מד.), ובגמרא (שם), עד " ... גנוסר שנו"

תוס' (שם ד"ה באוכלי)

משנה (מ:), "היו לפניו ..."

גמרא (ריש מא.), "היו לפניו ...", עד "פליגי בה ..."

וגם טוב לעיין צגמ' הללו –

גמרא (סוף לו:), "חביץ קדירה וכן דייסא ...", עד הנקודתיים

גמרא (לו:), "אמר רבא האי ריהטא ... מזונות" [7 שורות]

גמרא (לט.), "אמר רב אשי ... עבדי לה"

רמב"ם הל' ברכות (פרק ג' הלכות ד' – ז'), "וכן
כל תבשיל ..."

טור (סי' רי"ב סעיף א')

בית יוסף על הטור (שם), ובפרט ד"ה כתוב
בתרומת הדשן – ובדרכי משה (סעיף קטן ב')

ניתן לעיין צפניס צחכמי אשכנז שהוצאו צצית יוסף –

שו"ת תרומת הדשן (סי' ל"א)

שו"ת מהר"ח אור זרוע (סי' ל"ח)